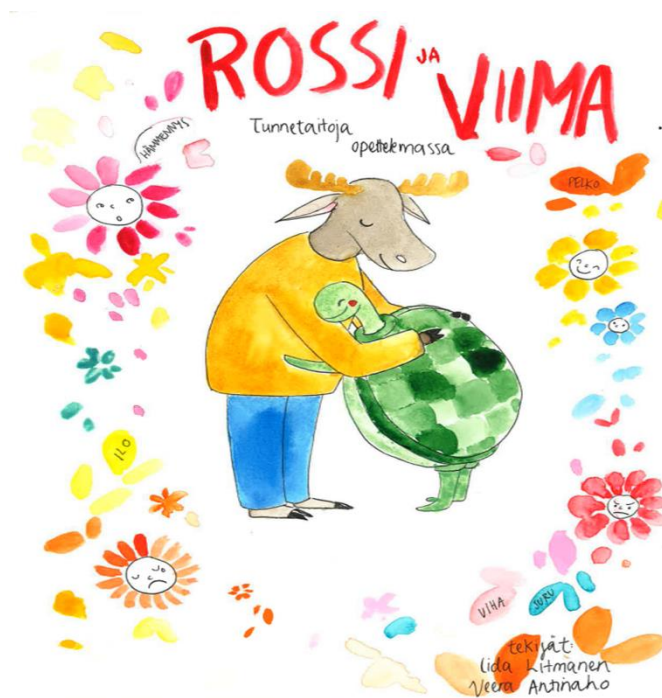

Rossi ja Viima tunnetaitoja opettelemassa

Kirjoittajat Veera Antinaho ja lida Litmanen
Rossin ja Viiman kuvitukset Eveliina Harju & Hanna Kemppe

-PROJEKTI 2016–2018

SISÄLLYS

JOHDANTO	3
ROSSIN JA VIIMAN ESITTELY	4
LIIKENNEVALOVÄRIT TUNNETAIDOISSA	4
MITÄ TUNTEET OVAT?	6
TUNNETAIDOT	7
TUNNETAITOJEN HARJOITTELU LAPSEN KANSSA	8
TUNNETAITOLORUT	9
ILOLORU	10
SURULORU	11
VIHALORU	12
PELKOLORU	13
TUNNETARINA TUKIVIITTOMIN	14
KADONNUT PEHMOLELU	15
ROSSI JA VIIMA SEIKKAILEE- NUKKETEATTERI	18
ROSSIN JA VIIMAN RENTOUTUSHARJOITUS	27
TUNNETARINA NÄYTTELEMÄLLÄ	29
-KADONNUT PEHMOLELU	29
TUNNEHIPPA	30
MUSIIKISTA ERILAISIIIN TUNTEISIIN	31
HYVÄN JA HUONON YSTÄVYYDEN KÄDET	32
KERRO HYVÄÄ TOISESTA	34
KERRO HYVÄÄ ITSESTÄSI	36
YHTEINEN TAIDETEOS	37
YHDISTÄ SANA OIKEAAN TUNNEKORTTIIN	38
TUNNESANAT	39
ROSSI JA VIIMA TUNNEKORTIT	40
ROSSI TUNNEKORTIT	41
VIIMA TUNNEKORTIT	44
LÄHTEET	47

JOHDANTO

Rossi ja Viima tunnetaitoja opettelemassa tunnetaito-oppaaseen on koottu tunnetaitoharjoituksia alle kouluikäisille lapsille. Tarkoituksena on, että perheet voisivat käyttää opasta arjessa ja eri ammattihenkilöt omassa työssään. Oppaassa esitellään 13 erilaista tunnetaitoharjoitusta ja harjoitusten avulla lapsen kanssa voi harjoitella tunteiden tunnistamista, nimeämistä ja ilmaisemista itsessä ja muissa. Lisäksi oppaassa esitellään menetelmiä tunteiden säätelyyn ja hallitsemiseen liittyen. Oppaassa olevia menetelmiä on kokeiltu Kuopion Perheentalolla sekä avoimessa että suljetussa toiminnassa ja sen mukaan menetelmiä on koottu oppaaseen.

ROSSIN JA VIIMAN ESITTELY

Heippa!

Olen Rossi, 4-vuotias kilpikonnän poikanen. Luonteeltani olen ystävällinen, leikkisä ja iloinen. Lempipuuhaani on leikkiä yhdessä ystäväni Viima-hirven kanssapiiilosta. Lempiruokani on salaatti ja spagetti. On kiva saada sinut mukaan opettelemaan kanssamme tunteaitoja!

Heippa!

Olen Viima, 5- vuotias hirven vasa. Luonteeltani olen hieman ujo, mutta vähän ajan päästä aina rohkaistun ja minusta tulee hyvin puhelias. Rakastan leikkiä hippaleikkejä yhdessä ystäväni Rossi-kilpikonnän kanssa. Lempiruokani on ehdottomasti tortillat. Olen iloinen, että tulet mukaan harjoittelemaan kanssamme tunteaitoja!

© Eveliina Harju 2018

© Hanna Kemppi 2018

LIIKENNEVALOVÄRIT TUNNETAIDOISSA

Löydät jokaisen menetelmän otsikon vierestä joko vihreän, keltaisen tai punaisen pallon. Värit kertovat tunnetaitomenetelmän haastavuustasosta.

- **VIHREÄ:** Vihreässä menetelmässä harjoitellaan tunnetaitojen perusteita. Menetelmä sopii myös pienemmille.
- **KELTAINEN:** Keltainen menetelmä on keskivaikea, jossa käydään jo hieman perusteita syvemmin tunnetaitoja
- **PUNAINEN:** Punainen tunnetaitomenetelmä vaatii jo tunnetaitojen perusteiden hallintaa ja niissä syvennyttään enemmän keskusteluun ja pohtimiseen

Kuva: Papunet 2018.

MITÄ TUNTEET OVAT?

- Lapsen kasvuun ja kehitykseen kuuluu erilaisia tunteita, jotka voivat olla välillä voimakkaita
- Tunnetilat voivat vaihdella nopeasti tunteesta toiseen
- Tunteet voivat vaikuttaa lapsen käyttäytymiseen
- Tunteita on useita. Perustunteita ovat: ilo, suru, pelko, viha, inho ja hämmästyminen
- Tunteet ovat mukana kaikessa toiminnassa
- Tunteet voivat esiintyä fyysisinä tuntemuksina. Esimerkiksi jännitys voi tuntua vatsanpohjassa

Lähde: Opetushallitus 2013.

TUNNETAIDOT

- Lapsen kasvun keskeinen tavoite on oppia tunnistamaan ja jäsentämään tunteita
- Lapsen tunnetaitojen tukeminen perustuu tunteiden tunnistamiseen, nimeämiseen ja hyväksytyn ilmaisutavan opettamiseen lapselle
- Tunnetaitoja harjoitellessa on tärkeää, että aikuinen itsekkin näyttää ja sanoittaa erilaisissa tilanteissa tulevia tunteita lapselle ja miten niiden kanssa selvitään
- On hyvä muistaa ettei ole olemassa kiellettyjä tai sallittuja, oikeita tai vääriä tunteita ja siihen on suhtauduttava kunnioitettavasti
- Tunteiden säätelyssä lapsi kykenee ilmaisemaan tunteitaan turvallisessa ja hyvässä vuorovaikutuksessa
- Lapsi elää tunteitaan kokonaisvaltaisesti ja tällöin leikillä on suuri merkitys tunteiden säätelyssä. Leikin kautta lapsi voi käsitellä uusia ja vaikeitakin tunteita sekä empatiakyky kehittyy

Lähde: Haapsalo & Kirkkopelto 2013, 1

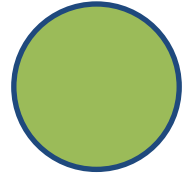
TUNNETAITOJEN HARJOITTELU LAPSEN KANSSA

Ensin lapsen kanssa opetellaan tunnistamaan erilaisia tunteita; tunteille annetaan nimiä. Tämän jälkeen lasta ohjataan tunnistamaan paitsi omia tunteitaan, mutta myös hänen kanssaan vuorovaikutuksessa olevien ihmisten tunteita; mietitään yhdessä, miten ja missä tunteet tuntuvat ja mistä syntyvät. Tunteiden nimeämisen ja tunnistamisen jälkeen lapsen kanssa voidaan aloittaa tunteiden hallinnan ja säätelyn harjoittelu. Tunteita ei saa tukahduttaa, vaan niitä on lupa tuntea ja näyttää!

Lähde: Opetushallitus 2018.

TUNNETAITOLORUT

TAVOITE JA TARKOITUS

Tunnetaitolorujen tavoitteena on auttaa lasta nimeämään ja tunnistamaan tunteita sekä tukea lapsen kielellistä kehitystä. Tässä menetelmäoppaassa on neljä tunnetaitolorua, jotka käsittelevät iloa, surua, pelkoa ja vihaa. Loruihin voi liittää tueksi erilaisia ilmeitä, eleitä, liikkeitä tai taputuksia oppimisen tueksi. Lorut voidaan liittää osaksi lasten päivittäisiä rutiineja niin kotona kuin muuallakin. Myöhemmin, kun lapsi on oppinut tunnelorut, voi tunnelorujen avulla, lasta rohkaista ilmaisemaan tunnetilaansa pyytämällä häntä lausumaan tunteeseensa liittyvää lorua.

TARVIKKEET

Tulosta loruihin valmiiksi Rossi tai Viima tunnekortit

ILOLORU

*ROSSI HYMYÄ VIIMALLE NÄYTTÄÄ,
HÄN ON OPPINUT MITEN SITÄ KÄYTTÄÄ.
VIIMA HYMYSTÄ ILAHTUU,
KOHTA NAURAA KUMPIKIN SUU.
YHDESSÄ KAVERUKSET PÄÄTTÄVÄT JATKAA,
HYVIN ALKANUTTA YHTEISTÄ MATKAA.*

SURULORU

*SURU ON VALLANNUT VIIMAN MIELEN,
SEURAUKSENA VEI KISSAKIN KIELEN.
SURU SAA SUUPIELET ALASPÄIN,
KAIKKI ON AIVAN VÄÄRIN NYT NÄIN.
ONNEKSI ROSSI-YSTÄVÄ LOHDUTTAA,
HÄNELTÄ HALAUKSEN VIIMA NYT SAA.
KOHTA MIELI JO PAREMPI ON,
ONNEKSI ON YSTÄVÄ VERRATON!*

VIHALORU

*ROSSI VIIME YÖNÄ HUONOSTI NUKKUI,
LÄHES AAMUUN ASTI SÄNGYSSÄÄN KUKKUI.
VÄSYMYS ROSSIN VIHAISEKSI SAA,
EI KESKITTYÄ PYSTY KOVIN KIUKUTTA.
KASVOT ROSSILLA PUNAISEKSI MUUTTUU,
KUN HÄN OIKEIN KOVASTI SUUTTUU.
ONNEKSI KOHTA HELPOTTA,
PÄIVÄUNET KUN HÄN NUKKUA SAA.*

PELKORU

*KATOLLA JOKU KOLAHTAA,
PELKO VIIMAN KINTTUIHIN SOLAHTAA.
ÄKKIÄ RYNTÄÄ HÄN ROSSIN LUO,
LOHTUA ROSSI PELKOON KUN TUO.
PELKO VIIMAN PÄÄN PAINUKSIIN VETÄÄ,
VAIKKEI ULKONA NÄYKKÄÄN KETÄÄN.
ONNEKSI VIIMA RAUHOITTUU,
KOHTA ON JO HYMYSSÄ SUU.*

© Eveliina Harju 2018

TUNNETARINA TUKIVIITTOMIN

TAVOITE JA TARKOITUS

Tunnetarinan tavoitteena on, että lapsi saa tarinan avulla opetella tunnistamaan ja näyttämään erilaisia tunteita ja ilmeitä. Tarinan tarkoituksena on, että lapset saisivat eläytyä tarinassa seikkailevan päähahmon mukaan, jotka voi olla Viima-hirvi tai Rossi-kilpikonna. Tarinassa esiintyy kuusi erilaista tunnetta ja idea on, että jokaisen tunteen kohdalla lapset eläytyvät tunteeseen ja näyttävät tunteesta syntyvän ilmeen. Tarinan voi lukea joko Viima-hirven tai Rossi-kilpikonnän näkökulmasta ja tukiviittomat ovat puheen tukena, joita voi käyttää satua lapselle lukiessa. Mukaan tarinaan kannattaa ottaa joko Rossi tai Viima tunnekortit.

KADONNUT PEHMOLELU

On kaunis kevät päivä ja Viima-hirvi tallustelee metsässä onnellisena. *(Miltä onnellinen näyttää)* Yhtäkkiä Viima- hirvi kuulee metsässä oudon äänen.

Ääni saa Viima-hirven pelokkaaksi. *(Miltä pelokas näyttää)*

Äänen lähestyessä Viima- hirvi näkee tutun hahmon lähestyvän pikku

hiljaa. Hahmoksi paljastuu hänen ystävänsä Rossi-kilpikonna ja

nähdessään hänet Viima- hirvi riemastuu. *(Miltä riemastunut näyttää)*

Rossi-kilpikonna kertoo Viima-hirvälle, että on hukannut pehmolelunsa.

Sen kuultuaan Viima-hirvi tulee kovin surulliseksi.

(Miltä surullinen näyttää)

Yhdessä Viima-hirvi ja Rossi-kilpikonna alkavat etsimään pehmolelua.

He etsivät sitä kaikkialta metsästä, pensaista, mättäiltä ja kivien päältä, mutta pehmolelua ei löydy.

Etsimisestä Viima-hirvi ja Rossi- kilpikonna ovat tulleet väsyneiksi.

(Miltä väsynyt näyttää) Yhtäkkiä Rossi-kilpikonna muistaa, että oli jättänyt pehmolelunsa kiireessä kotiin.

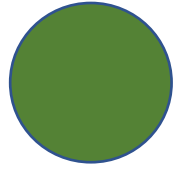

Tyytyväisinä (*Miltä tyytyväinen näyttää*) pehmolelun löytymisestä

ystävykset Rossi-kilpikonna ja Viima- hirvi päättävät lähteä kotiin ja hyvästelevät toisensa.

Viittomakuvat: Papunet 2018.

ROSSI JA VIIMA SEIKKAILEE- NUKKETEATTERI

TAVOITE JA TARKOITUS

Nukketeatteri soveltuu hyvin alle kouluikäisille lapsille ja nukketeatterin muodossa on hauskaa ja mukavaa opetella tunnetaitoja. Nukketeatterissa lapsi pääsee eläytymään ja keskittymään tarinan kulkuun, lapsi hahmottaa paremmin tunteita ja millaisista tilanteista mikäkin tunne voi syntyä.

TARVIKKEET

Voit tulostaa oppaasta löytyvät kuvat nukketeatteria varten ja kiinnittää hahmot grillivarrastikkuun. Kiinnitä muu rekvisiitta liimalla kiinni tulitikkurasiaan, jotta se pysyy tukevana ja pystyssä. Rekvisiitassa kannattaa huomioida mahdolliset äänitehosteet ja lavasteiden koristeet sekä valaistus. Esityksen alkuun ja loppuun kannattaa ottaa jokin merkkiäänäni esimerkiksi triangeli, jotta lapsi tietää milloin esitys alkaa ja milloin loppuu.

On kaunis kevätpäivä ja aurinko nousee vuorten takaa. Rossilla ja Viimalla on suuri päivä edessään, nimittäin päiväkodin kevätjuhla. Nyt pääset mukaan seuraamaan kaverusten jännittävää päivää, hyppäähän mukaan!

Rossi venyttelee makeasti sängyssään. Tänään on suuri päivä, päiväkodin kevätjuhla. Rossi haluaa heti soittaa ystävälleen Viimalle, sillä Rossi tietää, kuinka Viima jännittää esiintymistä.

Viima: *Viima puhelimessa!*

Rossi: *Hei ystävä, täällä Rossi. Joko sinua jännittää?*

Viima: *Niin paljon, että vatsassa vääntää enkä nukkunutkaan kunnolla. Mitä jos unohdan laulunsaat, Rossi?*

Rossi: *Ei hätää Viima, ystävät ovat sitä varten. Tulen esityksessä viereesi laulamaan, niin jännitys vähenee!*

Pian Rossi juoksi jo koulun portille innosta piukeana odottamaan ystäväänsä Viimaa. Yhtäkkiä hän kuuli jonkun itkevän. Hän riensi koulun pihalle hiekkalaatikon luo. Siellä oli Heikki - siili ja Liisa - kani, jotka leikkivät hiekkalaatikolla. Heikki oli vienyt Liisalta lelun kädestä. Liisa itki itkemistään, ja Heikki oli ihan hiljaa pää painuksissa. Rossi tiesi heti, että hänen tulisi selvittää tilanne.

Rossi: *Kuules Heikki, sinä taidat tietää, että Liisalla on nyt paha mieli, kun veit häneltä kädestä ämpärin. Muistatkos, miten tässä tilanteessa yleensä toimitaan?*

Heikki tiesi, että hänen olisi hyvä pyytää Liisalta anteeksi. Niinpä hän ojensi Liisalle takaisin ämpärin, halasi häntä kunnolla ja pyysi anteeksi.

Heikki: *Anteeksi Liisa, voidaanko olla taas kavereita?*

Liisa hymyili ja niin asia oli sovittu.

Pian Viimakin jo juoksi mukaan ja ystävykset lähtivät koulun jumppasaliin juhlimaan. Heillä kaikilla oli hienot vaatteet yllään ja tunnelma oli iloinen.

Pian koko luokka kerääntyi laulamaan yleisölle, Rossi ja Viima päätyivät eturiviin. ”Kevät sää lämmittää” raikui ja koko esitys meni hienosti.

Kevätjuhlan jälkeen Rossi oli saanut luvan mennä Viiman luokse ensimmäistä kertaa yökylään. Molempia jännitti hieman, saisivatkohan he nukuttua ensi yönä. Kaikki meni kuitenkin hienosti, kaverukset nukahtivat jännittävän päivän päätteeksi jo heti iltapalan jälkeen ja kaikki oli hyvin.

Aurinko laski vuorten taakse ja meni sekin nukkumaan. Saa nähdä mitä seikkailuja huomenna onkaan luvassa.

Tarvikkeet:

Rossi

Viima

Heikki - siili

Liisa - pupu

Aurinko

Vuori

Koulunportti

Koulu

Hiekkalaatikko

Viiman koti

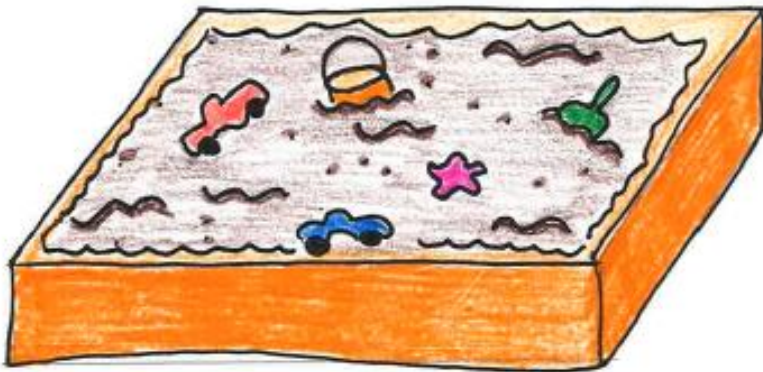
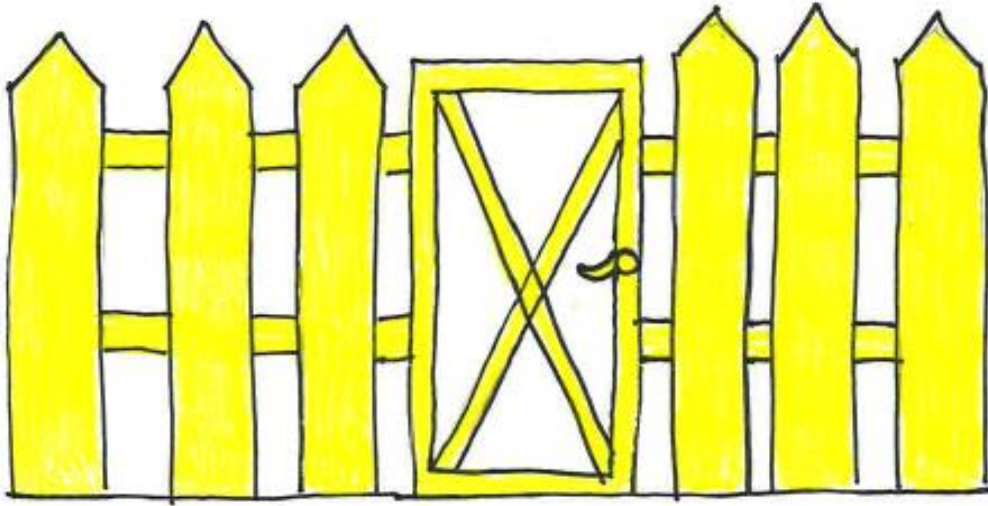

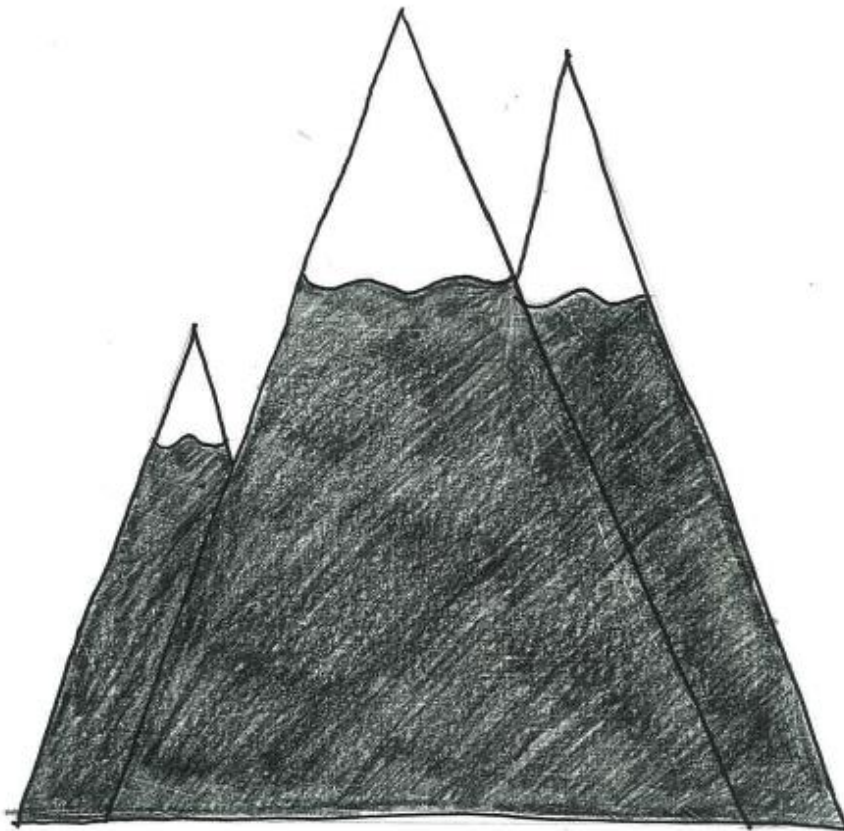
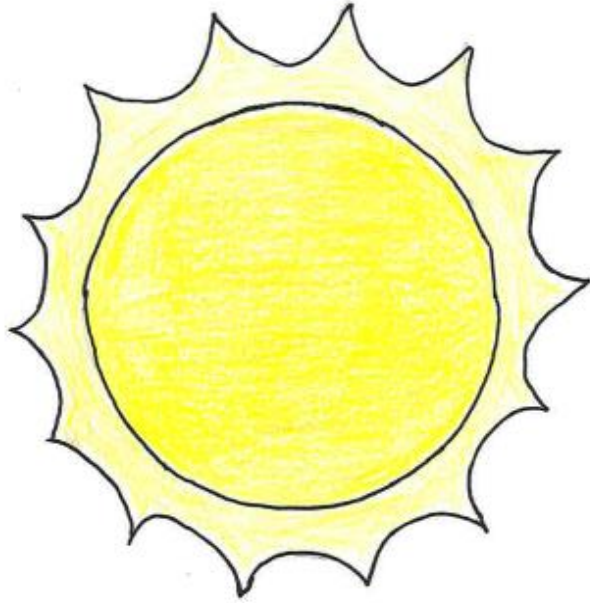
© 2018 Hanna Kemppi

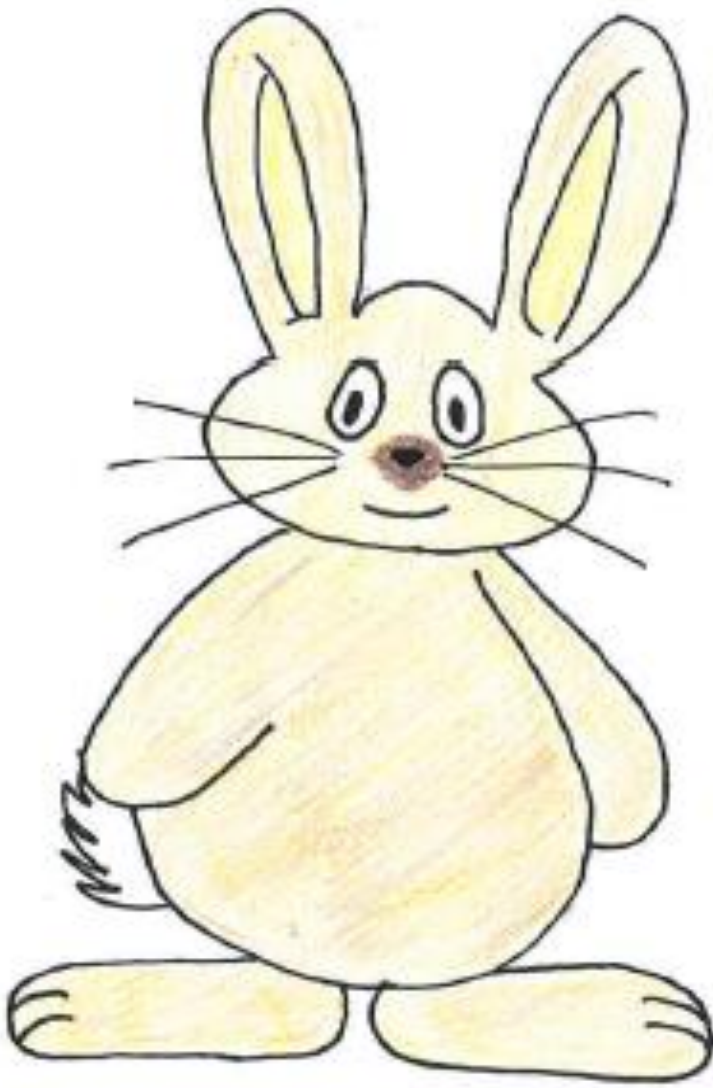

© Eveliina Harju 2018

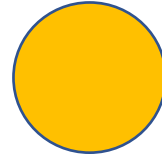

ROSSIN JA VIIMAN RENTOUTUSHARJOITUS

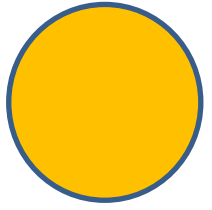

Rossilla on ollut päiväkodissa juuri jumppatunti, ja jumppatunnin päätteeksi lastenhoitaja Jesse pitää lapsille rentoutuksen. Rossi käy pitkälleen lattialle ja ottaa mukavan asennon. Hän sulkee silmänsä.

Rossi keskittyy siihen, että hän hengittää rauhallisesti ja hänellä on mukava olla. Hän vaipuu pian kepeään uneen. Unessa Rossin mukana seikkailee hänen paras ystävänsä Viima-hirvi. Viimalla on yllään ritaripuku. Unessa Rossi hyppää Viiman selkään ja he lähtevät laukaten kohti hiekkarantaa. Perillä hiekka tuntuu varpaiden välissä ihanan pehmeältä ja lämpimältä. Auringonsäteet lämmittävät ihoa ja saavat sen hehkumaan. Rossi ja Viima katsovat toisiaan hymyillen ja ovat onnellisia kesälomapäivästä. He päättävät ottaa yhdessä juoksukilpailun viileään veteen. Ystävykset polskahtavat riemusta kiljuen veteen ja tuntevat sen virkistävän viileyden ihollaan. Uinnin jälkeen lapset istuvat syömään maukkaita eväitä. Maukkaat mansikat maistuvat hyvältä uinnin jälkeen.

Pian ystävykset huomaavat, että kello on jo paljon. Heidän pitää lähteä omiin koteihinsa. Rossi hyppää taas uljaan Viiman selkään ja he laukkaavat kotia kohti. Pian Rossi havahtuu unestaan ja alkaa pikku hiljaa liikutella kehoaan.

Hän pyörittää ensin hieman sormiaan, sitten nilkkoja ja varpaita ja hiljalleen keinuttelee kehoaan puolelta toiselle. Lopulta hän avaa silmänsä. Vau, mikä uni, hän miettii. Rossi tuntee itsensä rentoutuneeksi ja energiseksi, tästä on hyvä jatkaa päivää!

TUNNETARINA NÄYTTELEMÄLLÄ -KADONNUT PEHMOLELU

TAVOITE JA TARKOITUS

Tunnetarinaa voi soveltaa myös niin, että jokainen lapsi saa oman roolin tarinasta. Näytelmän tarkoituksena on tukea lapsen keskittymiskykyä, luovuutta eläytyä omaan rooliin ja miettiä tarkemmin oman roolin sekä tunteiden kautta hahmojen ilmeitä ja eleitä. Jokaisessa roolissa, jokainen eläytyy aina niihin kuuteen tunnetilaan, joita tarinassa kuulee.

TARVIKKEET

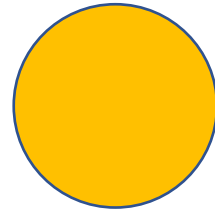
ROOLEJA:

Viima-hirvi
Rossi-kilpikonna
puunkanto
pensas
kivet
aurinko
puut

LAVASTEET:

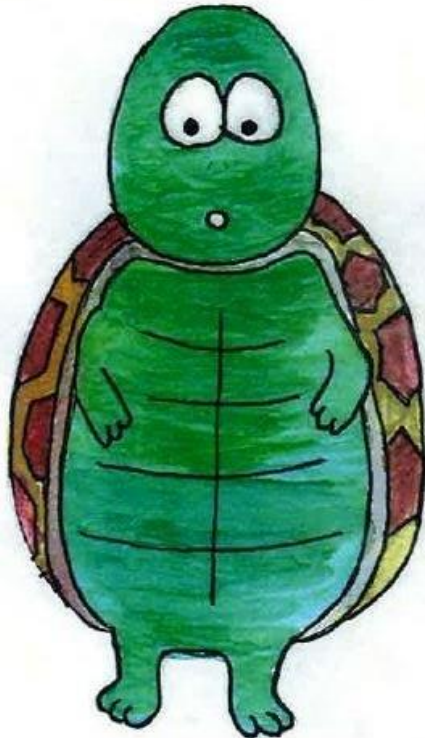
hirven sarvet
kilpikonnän kilpi
ruskeat vaatteet
vihreät vaatteet
harmaat vaatteet
keltaiset vaatteet
vihreä pipo ja paita sekä ruskeat housut

TUNNEHIPPA

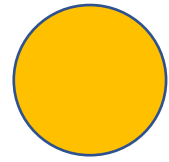

TAVOITE JA TARKOITUS

Tarkoituksena on, että yksi lapsista valitaan hipaksi. Muut lapset juoksevat hippaa karkuun. Aina kun hippa saa jonkun kiinni, tulee hänestä seuraava hippa. Turvaan pääsee, kun menee kyykkyyyn ja sanoo tai näyttää jonkun tunteen. Kyykyssä saa olla maksimissaan viisi sekuntia. Leikki voidaan lopettaa silloin, kun se on lapsista vielä hauskaa ja jokainen on saanut olla halutessaan sekä hippa että juosta karkuun.

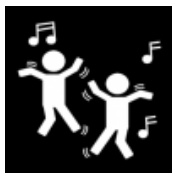

MUSIIKISTA ERILAIISIIN TUNTEISIIN

TAVOITE JA TARKOITUS

Tavoitteena on, että lapsi oppii ja saa tunnistaa omia tunteitaan juuri sellaisena kuin ne ovat ja saa myös näyttää niitä. Musiikki on usein helppo tapa tunteiden tunnistamiseen, sillä jokainen saa rauhassa keskittyä omien tunteiden miettimiseen. Harjoituksen ideana on, että soitetaan erilaisia musiikkeja ja jokainen saa liikkua vapaasti tilassa aina sen mukaan miltä musiikki tuntuu. Lapsia voi pyytää näyttämän kasvoilla miltä kyseinen musiikki tuntuu, lapsi voi käyttää eleitä, mitä kyseiseen tunteeseen liittyy. Harjoituksen jälkeen lapsilta voi kysyä kuvakorttien avulla, miltä harjoitus tuntui ja millainen tunne siitä jäi.

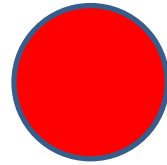
1. Tanssi musiikin tahdissa

2. Liiku vapaasti musiikin tahdissa tilassa ja voi ilmeillä sekä eleillä näyttää, mitä tunnetta musiikki herättää sinussa

Kuvat: Papunet 2018

HYVÄN JA HUONON YSTÄVYYDEN KÄDET

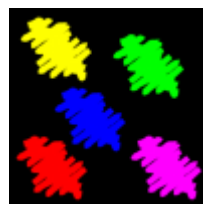

TAVOITE JA TARKOITUS

Tavoitteena on, että lapsi miettii tärkeitä asioita ystävydestä ja samalla tunteita, mitä ystävydestä herää. Tarkoitus on pohtia lapsen kanssa mitä kuuluu hyvää ystävyteen ja miten itse voisi olla hyvä ystävä. Samalla pohditaan, mitä huonoon ystävyteen kuuluu ja millainen on huono ystävä. Harjoituksessa annetaan lapselle vapaus tulkita hyvää ja huonoa ystävyttä ja sen mukaan annetaan värittää ja piirtää kädet. Lopuksi käydään aikuisen kanssa keskustelua ystävyden eroista.

1. Valkoiselle A4- paperille piirretään vasen ja oikea käsi

2. Oikea käsi väritetään ystävyden väreillä

3. Oikeaan käteen piirretään tai kirjoitetaan, mitä hyvään ystävyyteen kuuluu

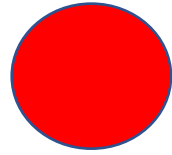
4. Vasen käsi väritetään väreillä, jotka kuuluvat huonoon ystävyyteen

5. Vasempaan käteen piirretään tai kirjoitetaan, mitä kuuluu huonoon ystävyyteen

Kuvat: Papunet 2018

KERRO HYVÄÄ TOISESTA

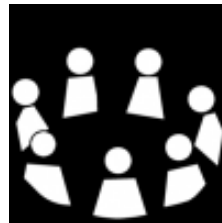

TAVOITE JA TARKOITUS

Tavoitteena on tukea ja kehittää lapsen empatiakykyä ja ajattelua liittyen toisiin ihmisiin, kehitetään sekä tuetaan lapsen suhtautumista muihin ihmisiin ja rohkaistaan lasta näkemään muissa ihmisissä hyviä asioita. Harjoitusta voi hyödyntää esimerkiksi kiusaamistilanteiden käsittelyssä.

1. Jokaisella on paperi, johon on joko liimattu oma kuva tai kirjoitettu nimi

2. Jokaisen paperi kiertää jokaisella osallistujalla

3. Jokainen piirtää tai kirjoittaa positiivisen asian kyseisestä henkilöstä

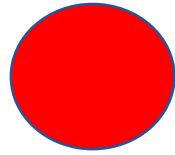

4. kun kaikkien paperit ovat kiertäneet kaikilla, paperi annetaan omistajalle

Ohjeistuskuvat: Papunet 2018

KERRO HYVÄÄ ITSESTÄSI

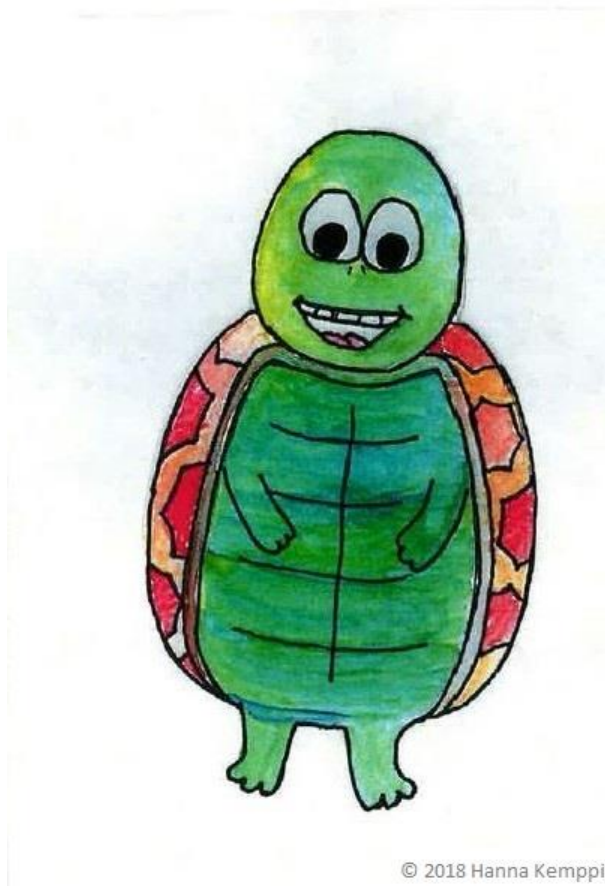

TAVOITE JA TARKOITUS

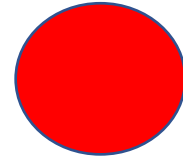
Tavoitteena on tukea ja kannustaa lasta näkemään itsessään positiivisia asioita, uskoa itseensä ja lisätä lapsen itseluottamusta. Minäkuva alkaa muodostua lapsena, joten lapsi tarvitsee paljon rohkaisua, kehuja ja kannustusta aikuisilta.

Tarkoituksena on piirtää keskelle A4-paperia oma kuva. Kuvansa ympärille lapsi saa piirtää viisi positiivista asiaa. Positiivisia asioita saa olla enemmänkin, jos lapsi haluaa niitä piirtää. Positiiviset asiat voivat liittyä ulkonäköön, taitoihin, ihmisiin, esineisiin tai asioihin.

Lähde: Haapsalo ja Kirkkopelto 2013.

YHTEINEN TAIDETEOS

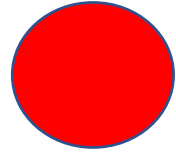
TAVOITE JA TARKOITUS

Tavoitteena on lisätä perheen tai ryhmän yhteenkuuluvuuden tunnetta ja yhteen hiileen puhaltamista. Yhteisen taideteoksen kautta harjoitellaan toiselle vuoron antamista sekä oman että muiden tekemien piirrosten hyväksymistä. Lopputuloksena syntyy yhdessä tehty taideteos, jonka voi kiinnittää seinälle.

Tarkoituksena on, että jokainen saa vuorollaan piirtää isolle ja leveälle paperille mitä vain haluaa. Nuorin osallistuja voi aloittaa. Muut istuvat ja odottavat omaa vuoroaan. Helpointa on kerääntyä paperin eteen ringiin ja edetä myötäpäivään, jotta jokainen pääsee piirtämään. Yhteinen taideteos on valmis kun yhdessä niin päätetään.

YHDISTÄ SANA OIKEAAN TUNNEKORTTIIN

TAVOITE JA TARKOITUS

Tavoitteena on, että lapsi tuntee ja osaa nimetä tunteita ja tässä harjoituksessa tuetaan ja kehitetään erilaisten tunteiden tunnistamista ja sanoittamista. Tarkoituksena on yhdistää sana oikean tunnekortin kohdalle. Voit valita käytätkö Rossi vai Viima tunnekortteja. Kun olet valinnut kortit, levitä tunnekortit pöydälle. Sitten levitä tunnesanat tunnekorttien viereen. Lapsi voi lukea sanat ja yhdistää ne oikeaan tunnekorttiin tai aikuinen lukee lapselle sanan ja lapsi sitten yhdistää sanan oikeaan tunnekorttiin. Lopuksi voi käydä lapsen kanssa keskustelua siitä, miltä tunteiden tunnistaminen tuntui. Oliko helppoa tai vaikeaa tunnistaa erilaisia tunteita? Oliko jokin tunnekortti epäselvä? Miltä tuntui harjoituksen jälkeen?

TARVIKKEET

Tunnekortit ja tunnesanat kannattaa kopioida valmiiksi.

TUNNESANAT

ONNI
HÄPEÄ
PELKO
JÄNNITYS
SURU
VIHA
KATUMUS
ILO
VÄSYMYS
TYYTYVÄISYYS
HÄMMÄSTYS
UTELIAS

ROSSI JA VIIMA TUNNEKORTIT

TAVOITE JA TARKOITUS

Tunnekortteja kannatta käyttää lapsen kanssa toistuvasti erilaisissa tilanteissa. Tunnekortit voivat auttaa lasta havainnoimaan ja käsittelemään asioita helpommin, lapsi voi oppia tunteiden hallintaa, oppia tunnistamaan erilaisia tunteita itsessä ja muissa sekä tunnekorttien kautta ilmaisemaan omia tunteita. Tunnekortteja käytettäessä on tärkeää muistaa, että tunnekortit ovat tulkinnanvaraisia ja niiden tulkinnassa ei ole oikeaa tai väärää vastausta. Olemme oppaaseen tehneet kahdet erilaiset tunnekortit, Rossi ja Viima tunnekortit ja niitä voi valitessaan käyttää molempia.

Lähde: Pesäpuu 2018, THL 2018.

ROSSI TUNNEKORTIT

© 2018 Hanna Kemppi

© 2018 Hanna Kemppi

© 2018 Hanna Kemppi

© 2018 Hanna Kemppi

© 2018 Hanna Kemppi

© 2018 Hanna Kemppi

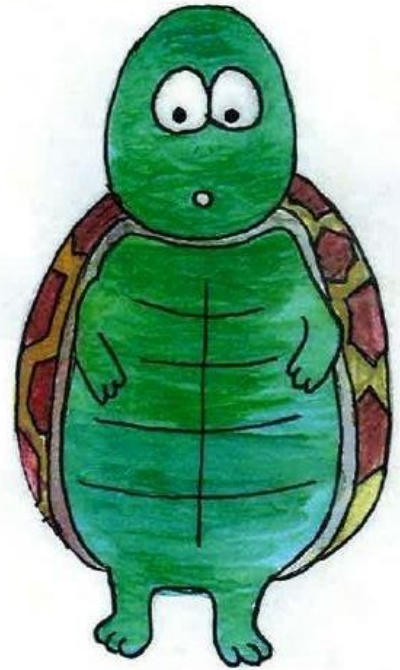

© 2018 Hanna Kemppi

mpipi

© 2018 Hanna Kemppi

© 2018 Hanna Kemppi

© 2018 Hanna Kemppi

© 2018 Hanna Kemppi

VIIMA TUNNEKORTIT

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

© Eveliina Harju 2018

LÄHTEET

- Haapsalo, Tiina & Kirkkopelto, Katri 2013. Molli- Hyvällä mielellä vai pahalla päällä- Tunteet taidoksi. Helsinki: Premedia.
- Mieli, Suomen mielenterveysseura 2018. Tunnetaitojenperusteet. Viitattu 14.3.2018. <https://www.mielenterveysseura.fi/fi/mielenterveys/itsetuntemus/tunnetaidot/tunnetaitojen-perusteet>
- Opetushallitus 2013. Tunteesta tunteeseen. Viitattu 6.3.2018. https://www.edu.fi/tunteesta_tunteeseen/tunnetaitoja_oppii_harjoittelemalla
- Tunne ja taida Oy 2018. Viitattu 4.4.2018. <https://www.tunnwjataida.fi>
- Papunet 2018. Materiaalia kommunikoinnin tukemiseen. Viitattu 4.4.2018. <http://papunet.net/materiaalia/kuvapankki/hak/j%C3%A4sen>
- Pesäpuu Oy 2010. Viitattu 4.4.2018. <https://www.pesapuu.fi/>